

Výukový materiál v rámci projektu OPVK 1.5 Peníze středním školám

Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0883
Název projektu:	Rozvoj vzdělanosti
Číslo šablony:	III/2
Datum vytvoření:	13.03.2013
Autor:	Mgr. Petra Zemánková
Určeno pro předmět:	Český jazyk a literatura
Tematická oblast:	Česká literatura po roce 1945
Obor vzdělání:	Masér sportovní a rekondiční (69-41-L/02)
	4. ročník

Název výukového materiálu:
Josef Škvorecký - učební materiál s úkoly

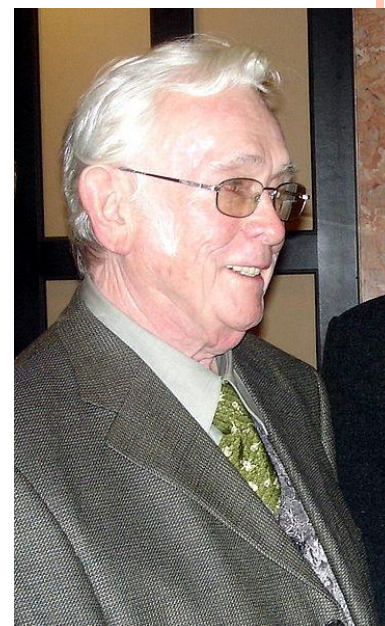
Popis využití:
prezentace s využitím dataprojektoru a notebooku

Čas:
20 minut

JOSEF ŠKVORECKÝ (1924-2012)

- narozen v Náchodě (v knihách označeno jako Kostelec)
- prozaik, překladatel
- po srpnové okupaci v roce 1968 emigroval do kanadského Toronta
- stal se zde profesorem americké literatury
- s manželkou Zdenou Salivarovou zde založili v roce 1971 exilové nakladatelství Sixty-Eight Publishers (nakladatelství ukončilo svou činnost v roce 1993)
- jeho knihy jsou silně autobiografické – hovoří se o tzv. alter-egu v postavě Dannyho Smiřického

obr. 1

JOSEF ŠKVORECKÝ (1924-2012)

- stal se spisovatelem z povolání
- jeho prvotinou se stal román **ZBABĚLCI** (1958)
- příběh zachycuje posledních osm dnů války v roce 1945 v Kostelci – každá kapitola je jeden den
- hlavní postavou je gymnaziální student Daniel (Danny) Smiřický – vypravěč příběhu – psáno ich-formou
- jeho kamarády jsou např. Benno, Harýk, Fonda
- Danny hraje v americké jazzové skupině na saxofon (stejně jako Škvorecký), snaží se sbalit holku Irenu (ta ale chodí s horolezcem Zdeňkem, takže o něj nemá zájem), chvílemi se chová jako frajer, má smysl pro humor

JOSEF ŠKVORECKÝ (1924-2012)

- v Kostelci se schyluje k revoluci
- místními obyvateli jsou pronásledováni a mučeni němečtí vojáci (i nevinní) a očekává se příjezd spojeneckých vojsk
- Danny se přihlásí do armády (aby oslnil Irenu), ovšem po několika hodinách jsou s kamarády unaveni, vyčerpáni, nevyspalí, hladoví – rozhodnou se dezertovat
- Danny ale za pár dní potká kamaráda a jeho kulometem zlikvidují německý tank – Danny se tak stává hrdinou, aniž by o to stál
- vše končí oficiálním vítáním Rudé armády

obr. 2

JOSEF ŠKVORECKÝ (1924-2012)

- román byl napsán už v roce 1948, ale vyjít mohl až o deset let později
- kritika vládnoucí KSČ byla nemilosrdná – Škvorecký musel knihu přepracovat
- vadilo zachycení pocitů nastupující mladé generace, jimž nešlo o vlastenectví, ale vlastní prospěch
- vadily anglické varianty českých jmen a míst, použitých v románu
- vadil studentský slang, prokládaný němčinou a angličtinou
- Škvorecký otevřeně píše i o sexu
- polemizuje o tom, jestli by nás neměla raději osvobodit americká armáda

JOSEF ŠKVORECKÝ (1924-2012)

- dalšími knihami, které vyšly už v exilu a vystupuje v nich postava Dannyho Smiřického, jsou např. román **TANKOVÝ PRAPOR** (1971) či povídková kniha **PRIMA SEZÓNA** (1975)
- **PRIMA SEZÓNA** je cyklus šesti povídek:
 1. Zimní příhoda
 2. Májová kouzelnice
 3. Zamřížovaný charleston
 4. Vyhlídka z věže
 5. Hotel pro sourozence
 6. Smutné podzimní blues

obr. 3

JOSEF ŠKVORECKÝ (1924-2012)

- děj – 1 rok (zima až podzim) v Protektorátu v Kostelci
- hlavní postava Danny Smiřický – studuje na gymnáziu, vypomáhá jako ministrant v kostele, ochotnický hraje divadlo, hraje na saxofon v kapele
- název – myšlen ironicky – povídky zachycují jeden rok neúspěšného randění
- povídky se odehrávají během války – není však zachyceno utrpení, smutek, záznamy z bojů
- jediný dopad války je znázorněn v poslední povídce – v jejím závěru Lexovi, Dannymu nejlepšímu kamarádovi, zastřelí otce

JOSEF ŠKVORECKÝ (1924-2012)

- společné téma – v každé povídce se Danny snaží sbalit nějakou holku
- jazyk – výrazně nespisovný – odpovídá věku hlavního hrdiny, časté dialogy
- Škvorecký tvrdil, že to je jeho nejlepší kniha
- zfilmováno v roce 1994 Karlem Kachyňou
- dalším velkým tématem byly u Škvoreckého detektivky – např. **HŘÍCHY PRO PÁTERA KNOXE** (1973), **SMUTEK PORUČÍKA BORŮVKY** (1966), **KONEC PORUČÍKA BORŮVKY** (1975) a **NÁVRAT PORUČÍKA BORŮVKY** (1981)

ÚKOL

NAJDĚTE VŠECHNY
SPOLEČNÉ ZNAKY KNIH
ZBABĚLCI A PRIMA SEZÓNA
(PŘÍP. TANKOVÉHO PRAPORU)

Použitá literatura:

SLANAŘ, O. A KOL.: *Obsahy a rozborý děl (k LITERATUŘE – přehledu SŠ učiva)*. Třebíč 2006.

PROKOP, V.: *Přehled české literatury 20. století*. Sokolov 2001.

NOVÁKOVÁ, D. A KOL.: *Literární obsahy (nejen) pro maturanty*. Regia Praha 1998.

SOCHROVÁ, M.: *Čtenářský deník k Literatuře v kostce pro střední školy*. Fragment Havlíčkův Brod 1998.

KLIMEŠ, L.: *Slovník cizích slov*. Praha 1995.

http://cs.wikipedia.org/wiki/Josef_%C5%A0kvoreck%C3%BD

Obrázky [cit. 13.03.2013]

obr. 1 - http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Josef_skvorecky.jpg

obr. 2 - <http://www.czsk.net/svet/clanky/kultura/skvoreckyroz.html>

obr. 3 - <http://www.bookfan.eu/kniha/86445/Prima-sezona>

